

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่าง
นักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ACTORS AFFECTING ON INTERPERSONAL
RELATIONSHIP BETWEEN STUDENTS AND THEIR
PEER GROUPS OF THE THIRD LEVEL, SECONDARY
GRADES 1-3 STUDENTS OF INBURI SCHOOL
IN INBURI DISTRICT, SINGBURI PROVINCE

★ อาจารย์ ช่างประดับ¹

รองศาสตราจารย์ เจริญ กิริทอง²

อาจารย์ ดร. พาสณา จุลรัตน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี องค์ประกอบที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพ อัตมโนทัศน์ ทักษะติดต่อการคบเพื่อน และ สุขภาพจิต องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพครอบครัว และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู และ ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีการศึกษา 2549 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวนทั้งสิ้น 267 คน เป็นนักเรียนชาย 127 คน และ นักเรียนหญิง 140 คน เครื่องมือ

¹ นิติบัญญัติไพโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (X_4) และสภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (X_5)

1.2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศ : หญิง (X_2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_3) บุคลิกภาพ (X_8) อัตมโนทัศน์ (X_9) ทศนคติต่อการคบเพื่อน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{13}) และลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน (X_{14})

2. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกัน (X_6) และ สุขภาพจิต (X_{11})

2.2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ เพศ : ชาย (X_1)

3. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_7)

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุด ไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ทศนคติต่อการคบเพื่อน (X_{10}) อัตมโนทัศน์ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{13}) และลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน (X_{14}) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้ร้อยละ 51.40

5. สมการพยากรณ์สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .369 + .397 X_{10} + .257 X_9 + .204 X_{12} + .153 X_{13} + .090 X_{14}$$

5.2 สมการพยากรณ์สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .319 X_{10} + .224 X_9 + .215 X_{12} + .149 X_{13} + .114 X_{14}$$

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the factors affecting on interpersonal relationship between students and their peer groups of the third level, secondary grades 1-3 students of Inburi School in Inburi District, Singburi Province. The factors were divided into 3 dimensions, first of them was personal factors : gender, learning achievement, personality, self-concept, attitude towards friends and mental health, second of them was family factors : guardians' economic level, guardians' marital status and interpersonal relationship between students and their guardians and third of them was learning environment factors : interpersonal relationship between students and their teachers and physical learning environment.

The samples were 267 students of the third level, secondary grades 1-3 of Inburi school in Inburi District, Singburi Province. They were 127 males and 140 females in academic year of 2006. The instrument was a questionnaires of interpersonal relationship between students and their peer groups. The data was analyzed by using the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among interpersonal relationship between students and their peer groups of the Third Level, Secondary Grades 1-3 Students at Inburi School in Inburi District, Singburi Province and 2 factors : guardians' economic level (X_4) and guardians' marital status : couple (X_5) at .05 level. There were significantly positive correlation among interpersonal relationship between students and their peer groups of the Third Level, Secondary Grades

1-3 Students at Inburi School in Inburi District, Singburi Province and 8 factors : gender : female (X_2), learning achievement (X_3), personality (X_8), self-concept (X_9), attitude towards friends (X_{10}), interpersonal relationship between students and their guardians (X_{12}), interpersonal relationship between students and their teachers (X_{13}), and physical learning environment (X_{14}) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among interpersonal relationship between students and their peer groups of the third level, secondary grades 1-3 students of Inburi School in Inburi District, Singburi Province. and 2 factors : guardians' marital status : divorce (X_6) and mental health (X_{11}) at .05 level. There was significantly negative correlation between interpersonal relationship between students and their peer groups of students in Inburi School in Inburi District, Singburi Province. and 1 factors : gender : male (X_1) at .01 level.

3. There was no significantly correlation between Interpersonal Relationship between students and their peer groups of students of Inburi School in Inburi District, Singburi Province and 1 factors : guardians' marital status: parents pass away (X_7).

4. There were 5 factors significantly affecting on interpersonal relationship between students and their peer groups of the third level, secondary grades 1-3 students of Inburi School in Inburi District, Singburi Province, ranking from the most affecter to the least affecter were attitude towards friends (X_{10}), self-concept (X_9), interpersonal relationship between students and their guardians (X_{12}), interpersonal relationship between students and their teachers (X_{13}) and physical learning environment (X_{14}) at .01 level. These 5 factors

could predict interpersonal relationship between students and their peer groups of students about percentage of 51.40.

5. The predicted equation of interpersonal relationship between students and their peer groups of the third level, secondary grades 1- 3 Students of Inburi School in Inburi District , Singburi Province at .01 level were as follows :

5.1 In terms of raw scores was :

$$\hat{Y} = .369 + .397 X_{10} + .257 X_9 + .204 X_{12} + .153 X_{13} + .090 X_{14}$$

5.2 In terms of standard scores was :

$$Z = .319 X_{10} + .224 X_9 + .215 X_{12} + .149 X_{13} + .114 X_{14}$$

ความสำคัญของการวิจัย

นักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 มีอายุระหว่าง 12 – 15 ปี เป็นวัยแรกรุ่น ทำให้นักเรียนในช่วงชั้นนี้ เกิดความวิตกกังวลจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และการเปลี่ยนแปลงทางด้านอื่นๆ (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2540:330) และการเรียนในระดับช่วงชั้นนี้เริ่มยากขึ้น ต้องใช้ความรู้ความสามารถมากขึ้น ถ้านักเรียนมีผลการเรียนไม่ดี จะส่งผลให้นักเรียนมีความรู้สึกไม่ชอบโรงเรียน และอาจก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา (อุมาพร ตรังคสมบัติ. 2543:42)

เนื่องจากบุคคลส่วนมากเชื่อว่าผู้ที่สามารถประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียนและทางด้านการงานจะต้องมีเชาว์ปัญญาสูง มีความสามารถทางสมองดี มีความคิดที่ปราดเปรื่องและประสบความสำเร็จทางการเรียนสามารถผ่านการทดสอบคัดเลือกเข้าทำงานในตำแหน่งที่ดีๆ ในองค์กรได้ แต่ก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่า คนที่ I.Q. สูงๆ เหล่านี้จะประสบความสำเร็จในอาชีพเสมอไป บางคนล้มเหลวในการทำงานไม่อาจก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นไปได้เนื่องจากมีปัญหาทางด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษยสัมพันธ์

(วิระวัฒน์ ปันนิตมัย. 2542:31) การสร้างสัมพันธภาพจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำเนินชีวิตให้ราบรื่น และการคบหาสมาคมมีความจำเป็นสำหรับบุคคลที่ต้องการมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (พิไลรัตน์ ทองอุไร. 2529:96)

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีดังนี้

1.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวดีมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมมีโอกาสและเวลาที่จะเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูกและอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมกับลูกได้มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุข เกิดความสบายใจ กล้าที่จะ

พูดคุยปัญหาต่างๆหรือเล่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นให้บุคคลในครอบครัวฟัง ทำให้นักเรียนกล้าที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับ พันทิพา อุทัยสุข (2525 : 201 – 202) ได้ศึกษาเรื่องสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียน คือ นักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะยากจนจะรู้สึกต่ำต้อย รู้สึกท้อถอย นักเรียนมักจะเป็นคนไม่จริงใจ รู้สึกอับอายเพื่อนฝูง และไม่มีความภาคภูมิใจในครอบครัวของตนเอง ซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นไม่ดี

1.2สภาพครอบครัว : บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน มีสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะสภาพครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จะทำให้นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่จากทั้งบิดามารดาในทุกเรื่อง ทำให้นักเรียนรู้สึกได้รับความรัก ความอบอุ่นและความไว้วางใจจากบิดาและมารดาทั้งสองฝ่าย และเมื่อนักเรียนเกิดปัญหาต่างๆขึ้นมามีนักเรียนก็กล้าที่จะมาปรึกษาปัญหาต่างๆเหล่านั้นกับทั้งบิดาและมารดาทำให้นักเรียนคลายความกังวลและความกดดันที่เกิดจากปัญหาต่างๆ ทำให้นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์ มองโลกในแง่ดี และพร้อมที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ดังที่จรรยา สุวรรณทัต (2510 : 19) กล่าวว่า ผลอันเกิดจากการหย่าร้างในครอบครัวจะกระทบกระเทือนต่อการเกิดเจตคติ การมองดูโลก และชีวิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก เด็กที่ประสบปัญหาจากการหย่าร้างของบิดามารดา มักมีปัญหามากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันอย่างปกติสุข

1.3 เพศ : นักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนหญิงมีสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะเพศหญิงเป็นผู้ที่พร้อมจะปรับตัวเข้ากับทุกคนอยู่แล้ว และเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนและสามารถ

สร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นได้ง่าย เนื่องจากเพศหญิงมีความสุภาพ อ่อนโยน มีบุคลิกภาพท่าทีที่เป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส ดังที่จิราภรณ์ สุทธิฐานนท์ (2529 : 81) ศึกษาการพัฒนาการปรับตัวด้านสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สังคมได้มีค่านิยมในการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงให้มีกิริยามารยาทเรียบร้อย มีความประพฤติดี และอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมประเพณีมากกว่าเด็กชายและมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมจึงทำให้เพศหญิงมีสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

1.4ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี มีสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี จะมีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีความมั่นใจในตนเอง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะตั้งใจเรียนและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น ขยันอ่านหนังสือและทบทวนบทเรียน พยายามปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น ปรึกษาครูเมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจบทเรียนหรือปรึกษาพ่อแม่หรือเพื่อนเพื่อทำความเข้าใจในบทเรียน ทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ และบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีจะไม่มีความกดดันในเรื่องการเรียน และพร้อมที่จะแสดงให้บุคคลต่างๆได้เห็นว่าคุณมีความรู้ในเรื่องใดบ้าง และจะมีการชวนช่วยหาความรู้อยู่เสมอๆ ทำให้ได้ติดต่อกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอยู่เป็นประจำ ทำให้พัฒนาสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นๆไปในทางที่ดีขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งสอดคล้องกับที่พวง ร้อย วรกุล (2522 : 19) อ้างอิงจาก Onoda (1975 : 7729 – A) ว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ควบคุมตนเองได้ มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู ส่วนคนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวายใจ

1.5 บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธ์ภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่

3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแบบเอจะเป็นคนที่รักความก้าวหน้าและเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป และเป็นที่น่าคบหามากกว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบอื่นๆ และบุคลิกภาพแบบเอได้แก่ลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนที่รักความก้าวหน้า ชอบฝ่าฟันอุปสรรค มีความก้าวหน้า ชอบทำงานให้ประสบผลสำเร็จและสัมฤทธิ์ผล และชอบทำงานด้วยความรวดเร็ว จะมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นได้ดี ซึ่งการมีบุคลิกภาพแบบเอนั้น ทำให้เป็นที่ชื่นชอบและยอมรับกับบุคคลอื่นๆทั่วไป ดังที่ รัชนี ลาขโรจน์ (2527 : 293 – 294) ได้กล่าวไว้ว่า บุคลิกภาพที่ดีนั้น จะต้องสามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ด้วย

1.6 อัตมโนทัศน์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดีมักจะเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่น เพราะนักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดี จะมองโลกในแง่ดี ไม่มีความกดดันหรือคิดว่าตนเองด้อยกว่าบุคคลอื่น ทำให้ชอบเข้าสังคม และพบปะกับบุคคลอื่นๆเสมอ ส่งผลให้มีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นดี

1.7 ทศนคติต่อการคบเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีทศนคติทางบวกต่อการคบเพื่อน มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีทศนคติทางบวกต่อการคบเพื่อน คือ นักเรียนที่มีความคิดว่าการพูดคุยกับเพื่อนด้วยถ้อยคำไพเราะ การแสดงออกถึงความห่วงใย และการให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อน ในด้านการเรียนและด้านการงานเป็นสิ่งที่ดี ก็จะมีความรู้สึกพอใจ และให้ความสนใจต่อการคบหาเพื่อน ดังนั้นนักเรียนจึงมีการ

แสดงออกกับเพื่อนดี และปฏิบัติตนกับเพื่อนดี ซึ่งเป็นผลให้นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี

1.8 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับผู้ปกครองดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้ เพราะการที่ผู้ปกครองให้ความเห็นและคำปรึกษาทางด้านการเรียนแก่นักเรียน ความห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกันทำให้สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองแน่นแฟ้นขึ้นก็ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความสุข นักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง เป็นการเสริมสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้นในบ้าน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเห็นแบบอย่างการมีสัมพันธภาพที่ดี ส่งผลให้นักเรียนสามารถสร้างสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนได้

1.9 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะการที่ครูกับนักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ก็ย่อมส่งผลให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปด้วยดี เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และนักเรียนสามารถปรับตัวทางการเรียนได้ดี ส่งผลให้ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน ลดความเป็นอคติของครูที่มีต่อนักเรียน และครูให้ความสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความสบายใจ มีความตั้งใจและสนใจเรียน การสอนก็จะเป็นไปอย่างราบรื่น ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และส่งผลให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี เนื่องจากเมื่อสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่มีความกดดัน นักเรียนก็เกิดความสบายใจ กล้าคิดกล้าพูด และมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

1.10 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนดีมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดีทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนดีเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพนักเรียนไม่มีความกดดัน และเกิดความสบายใจ ส่งผลให้นักเรียนมีจิตใจที่แจ่มใส

ร่าเริง มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีดังนั้นการที่โรงเรียนมีลักษณะทางกายภาพที่ดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี

2. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่

2.1 สภาพครอบครัว : บิดามารดาหย่าร้างกันมีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่ผู้ปกครองหย่าร้างกันเป็นนักเรียนที่ไม่มีความมั่นใจในตนเองและมีความหวาดเป็นพื้นฐาน จึงพร้อมที่จะสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเพื่อสร้างความมั่นใจ และเพื่อหาบุคคลอื่นมาเป็นที่พึ่งแทนที่ผู้ปกครองที่หย่าร้างกัน

2.2 สุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีสุขภาพจิตดี(มีคะแนนสุขภาพจิตน้อย) เป็นผู้ที่มีมองโลกในแง่ดี พึ่งตนเองได้ รวมทั้งเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ สามารถปรับตัวเข้ากับปัญหาและอุปสรรคของชีวิตได้ มีการแสดงออกและการควบคุมอารมณ์ของตนเองดี ซึ่งผู้ที่มี

สุขภาพจิตดีย่อมจะมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นดีด้วย เนื่องจากสัมพันธภาพระหว่างบุคคลคือความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และสามารถยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ และให้ความสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (สมพงษ์ รัชสีพรหมณกุล. 2525 : 1)

2.3 เพศ : นักเรียนชาย (X_1) มีความสัมพันธ์ทางลบกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนชายมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี ทั้งนี้เพราะในช่วงพัฒนาการที่เป็นวัยรุ่น นักเรียนชายมีบุคลิกภาพท่าทีที่แข็งแกร่ง ไม่อ่อนหวานนุ่มนวลเหมือนนักเรียนหญิง ชอบเล่นรุนแรง ชอบแกล้งเพื่อน ขาดมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง เพราะนักเรียนชายติดการเล่นเกมส์คอมพิวเตอร์มากกว่านักเรียนหญิง จึงส่งผลให้มีการแสดงออกอย่างไม่เหมาะสม จึงทำให้มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับที่กาญจนา ควรสุภา (2516 : 19) อ้างอิงมาจาก Jones (1954 : 781) ว่า สังคมมักจะเข้มงวดกับความประพฤติของเด็กหญิงมากกว่าเด็กชาย ด้วยเหตุนี้ อาจทำให้เด็กชายมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสมหรือกระทำผิดมากกว่าเด็กหญิง

3. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรีมี 1 องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพครอบครัว : บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม (X_2) แสดงว่า นักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัวที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนไม่มีผู้ปกครองที่จะให้ความรักและความอบอุ่นแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนขาดความมั่นใจ และไม่กล้าคุยกับบุคคลอื่น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่มีสภาพครอบครัวที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม จะมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนไม่ดี

นักเรียนบางคนที่มีสภาพครอบครัวที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรมบางครอบครัว มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรมอาจเกิดความรู้สึกว่าหวาด ไม่มั่นคง เลยทำให้นักเรียน

พยายามสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นเพื่อให้ตนเองเกิดความรู้สึกดี มั่นคง และความสบายใจ ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

4. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 5 องค์ประกอบโดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ ทักษะติดต่อการคบเพื่อน (X_{10}) อัตมโนทัศน์ (X_9) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{13}) และลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน (X_{14}) ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้ร้อยละ 51.4 ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

4.1 ทักษะติดต่อการคบเพื่อน (X_{10}) มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่านักเรียนที่มีทักษะทางบวกต่อการคบเพื่อน ทำให้มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะ นักเรียนที่มีทักษะทางบวกต่อการคบเพื่อน ได้แก่ ความคิดเกี่ยวกับการพูดคุยกับเพื่อน การแสดงความห่วงใย และให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนในด้านการเรียนและการทำงาน ความพอใจ และความสนใจต่อการคบเพื่อน ทำให้มีการพูดคุยกับเพื่อน และการแสดงออกเพื่อให้เพื่อนทราบว่าคุณค่าของตนเองชื่นชมเพื่อน จึงทำให้เพื่อนก็มีความคิด ความรู้สึก และมีการแสดงออกต่อนักเรียนเช่นเดียวกันจึงทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี

4.2 อัตมโนทัศน์ (X_9) มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 2 แสดงว่านักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี ทำให้มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะ การที่นักเรียนมีความรู้สึก

เกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นในด้านดี เนื่องจากนักเรียนมีความมั่นใจในตนเอง และมีความสุข ส่งผลให้เป็นคนร่าเริง มองโลกในแง่ดี บุคคลต่าง ๆ จึงอยากเข้าใกล้ทำให้นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี มีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีด้วย

4.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (X_{12}) มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 3 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตนกับผู้ปกครองนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะการปฏิบัติตนกับผู้ปกครองได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดมีสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นการปฏิบัติตนของนักเรียนและผู้ปกครองที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันก็ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีความสุข การที่นักเรียนสามารถที่จะปรึกษาปัญหาต่าง ๆ กับผู้ปกครองได้ เป็นการเสริมสร้างมิตรภาพให้เกิดขึ้น การประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมของนักเรียนต่อผู้ปกครองคือ มีกิริยาเรียบร้อยแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักระวังอารมณ์ วางตัวอยู่ในฐานะที่เหมาะสม มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความคิดและความรู้สึกที่ดีให้แก่กัน มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น แต่ถ้านักเรียนปฏิบัติต่อผู้ปกครองอย่างไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเองเช่น มีความรู้สึกต่อตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับผู้ปกครองไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ดังนั้นการที่นักเรียนมีสัมพันธภาพดีกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี

4.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู (X_{13}) มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภออินทรีบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 4 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับครูดี ทำให้มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นการปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู และการ

ปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อครู ได้แก่ การให้ความเคารพ เชื่อฟังคำสั่งสอน ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของครู และการตั้งใจเรียน และการปฏิบัติตนของครูต่อนักเรียน ได้แก่ การให้การอบรมสั่งสอน ทั้งในเรื่องการเรียน และเรื่องส่วนตัว ความเมตตาปรานีต่อนักเรียน รวมทั้งการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือนักเรียนทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัว การให้ความรักความอบอุ่น การเอาใจใส่ ตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นและให้ความเป็นกันเอง การกระทำดังกล่าวก่อให้นักเรียนมีความสุขและมีความสุขพร้อมที่จะปฏิบัติตนดีกับเพื่อนด้วย

4.5 ลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน (X_{14})

มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนอินทรีบุรี อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดสิงห์บุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 5 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพด้านการเรียนดี ทำให้มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพทางด้านการเรียนที่ดี ประกอบด้วย สถานที่เรียน ได้แก่ สภาพห้องเรียน มีขนาดห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีความสะอาด ความเป็นระเบียบของห้องเรียน มีการถ่ายเทอากาศ มีแสงสว่าง ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน และมีสื่อและอุปกรณ์การเรียน ได้แก่ มีความพร้อมของสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีความทันสมัยและมีคุณภาพการใช้งาน ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียน ดังที่ สุพิชญา ธีระกุล และคน

อื่นๆ (2524 : 182 – 187) ได้กล่าวถึงลักษณะทางกายภาพด้านการเรียน อาทิเช่น สื่อ อุปกรณ์การเรียน ห้องปฏิบัติการการเรียน และปัจจัยอื่นๆ ที่ดีมีความพร้อมจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการที่นักเรียนได้รับลักษณะทางกายภาพดี จึงส่งผลให้นักเรียนมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีด้วย

ข้อเสนอแนะ

1.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ของนักเรียนในระดับอื่น ๆ เช่น นักเรียนช่วงชั้นที่ 4 และนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นต้น

1.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนของนักเรียน ระหว่างนักเรียนในโรงเรียนสังกัดภาครัฐกับนักเรียนในโรงเรียนสังกัดภาคเอกชน

1.3 ควรพัฒนาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ได้แก่ ทักษะการคบเพื่อน อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู โดยนำไปทำการทดลองเพื่อพัฒนาองค์ประกอบดังกล่าวซึ่งจะช่วยแก้ปัญหา สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม และกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา ควรสุภา. (2516). **ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว – เก็บตัว ความรู้สึกผิดชอบและคุณธรรม แห่งพลเมืองดี**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา. ประสานมิตร.
- จิราภรณ์ สุทธิสานนท์. (2529). **การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพโรจน์ ทองอุไร. (2529). **สัมพันธภาพระหว่างบุคคลทางการพยาบาลจิตเวช**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม.
- รชชนินทร์ ฉายแก้ว. (2536). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญแบบ การเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ เขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2542, มกราคม-มิถุนายน.). **“เชาวน์อารมณ์ดัชนีวัดความสำเร็จในชีวิต”** **วารสารแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา**. 1(2) : 11
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). **“ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ รู้เขา รู้เรา,” หมอชาวบ้าน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สุพิชญา อีระกุล และคนอื่นๆ. (2524). **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : พิมพ์พิทยาการ.
- สุรสิทธิ์ บุญสุกุลณะ. (2531). **ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2543). **ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี**. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- Ahmad, Raza Riahincjed and Albert B. Hood. (1984, November) “ The Development of Interpersonal Relationship in Collage,” *Journal of Collage Student Personal*. 25(6) : 498 – 502
- Watson, R. L. and Henry Clay Lindgren. (1973). *Psychology of the Child*. 3rd ed, pp.326 – 327. New York : John Willing & Son.
- Yamane, Taro. (1970). *Statistic : An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.